

"Ну й що, як написали на заводі "Ахметов"? Прийдемо – зітремо".

Отримати владу й повернути вкрадене народ зможе з допомогою територіальних громад – стверджує правозахисник Римма Білоцерківська

Чому стільки уваги й часу приділяєте територіальним громадам?

– Бо є стійке відчуття: влада ніби й існує, але вона висить у повітрі. Уваги на народ не звертає. Ми її наче й обираємо, але після виборів нічого не працює. Це відчуття привело до розуміння: є певний шматочок влади, який оминули увагою. А саме – той, що стосується територіальних громад. За статтями 140–143 Конституції місцеве самоврядування є правом територіальної громади. І управляти вона може або напяму, прописавши процес прийняття рішень у статуті, або через утворені нею органи місцевого самоврядування. Отримавши свого часу з державного реєстра юридичних та фізичних осіб дані про нашу Сіверськодонецьку міську раду та виконком, я жажнулася: вони ж злочинці, самі заснували один одного!

Досвід показує: якщо територіальні -громади створити, рівень життя автоматично -зростає. Всілякі формальності стають знач-но дешевші. Наприклад, коли треба під щось відвести землю – це фактично відведення самим собі й коштує копійки. І так у всьому.

Можна вирішувати й інші проблеми. -Приміром, на території громади діє ринок, але види діяльності, прописані у своєму статуті, не виконує. Тоді це фіктивна підприємницька діяльність, і такий ринок громада може забрати собі.

Як формалізувати територіальну громаду?

– Є три варіанти. Перший – загальні -збори. Так було в селі Хортиця на -однойменному острові. Це – невелике село, близько 200 дворів. Земля там "золота", три-чотири роки тому почалось активне рейдерство. Люди зібралися, заснували територіальну громаду й передали їй у власність землю без права продажу. Створили сільську раду. Як стала помітна серйозність намірів людей – органи влади, які були "від держави", саморозпустилися.

Інший варіант випробувано на Черкащині. Там громади організовують через комітети

самоорганізації населення. Але поки що представники цих комітетів конфліктують із владою.

І є ще один варіант, який ми зараз опрацьовуємо, – змусити президента виконати Конституцію і по всій країні створити територіальні громади. Вже закінчуємо писати шаблонний статут громади.

Які підстави для цієї вимоги?

– У статті 10 Конституції УРСР та в Декларації про державний суверенітет України є роз'яснення, що таке національне багатство й скарбниця. Це – земля з її надрами, промисловий, економічний, науковий потенціал, і все це є загальнонародною власністю. 1996-го, коли законної сили набрала українська Конституція, влада мала створити територіальні громади й передати все це національне багатство їм. Не дозволивши таким чином його розікрасти. Польща та Чехія це зробили – тому там і нема таких олігархів, як у нас. Зате є соціальний захист – бо там, як і в нас, його забезпечують за рахунок національного багатства. Якщо його нема – немає й захисту, тобто грошей на чорнобильців, афганців, дітей. Мені, як матері й бабі, залишати ситуацію такою страшно. Якщо підуть відповідальні за це – Кучма, Кравчук та інші – потім точно не розберуться.

Забрати багатство в олігархів реально?

– Усе залежить від самосвідомості громадян. Я зараз працюю з людьми, показую їм документи. Розповідаю, зокрема, й таку казку: в селі померли всі мешканці, а їхні -нащадки в право спадщини не вступили. Що буде з хатами? Розкрадуть, поламають, непотрібне поб'ють. І так триватиме, доки в ті хатини не повернуться господарі. Так і в нас із державою. Ну й що, що написали на заводі "Ахметов"? Прийдемо – зітремо.

Чи це можливо в недалекому майбутньому?

– Складно сказати. 12 років тому в Сівер-ськодонецьку я була одна. А зараз нас багато, хоча ще й не все місто. Зате ми пішли працювати на всю Україну – по Пенсійному кодексу, по Податковому, по звичайних кримінальних справах.

Як удалося перейти з одного міста на всю країну?

– У нас діє правило: якщо хочеш себе захистити, ми дамо тобі для цього засоби – але діяти ти маєш сам. Хтось один захистити всіх не може, тим більше по всій Україні. А звертаються звідусіль – я не знаю регіону, -звідки нас не запитували б. Тішить, що вже -багато організованих груп – двоє-трое людей, які розібралися в якійсь ситуації й тепер допомагають іншим. Такі є в Херсоні, у Первомайську, на Миколаївщині, у -Вінниці.

У чому просять допомоги?

– Ми беремося за справи, за які не -беруться юристи. У нас великий досвід роботи в умовах, у яких зараз перебуває вся Україна. У Сіверськодонецьку влада не змінюється –

2004-го, 2008-го й торік умови роботи й життя були однакові. Якщо зараз у -Києві хтось купує шматочок ринку й викидає звідти людей, то в нас таке було ще 2006-го. Ми за цей час навчилися вигравати суди. Користуватися безпределом, який вони чинять, і вивертати ситуацію на свою користь.

А як же корупція в судах, тиск, погрози?

– Все це було років сім–вісім тому. І обкрадали, й витравлювали газом із офіса. У мене через це була інтоксикація. Але страшно чи ні – я ж себе поважаю, й інакше вже не можу. Я людина віруюча, чітко знаю: я нічого не порушую, все роблю правильно. А решта – їхні проблеми.

Ті події навчили нас захищатися. Якщо я бачу загрозу – обов'язково пишу заяву на того, від кого йде небезпека. Реєструю її в міліції. До речі, тут є дрібничка, яку не кожен знає, – треба отримати талон повідомлення, який у міліції є документом суворої звітності. Його часто не хочуть видавати, бо коли є цей папірчик, заява нікуди не дінеться – розглянуть.

Робити щось чиновників не змушиш, зате їх можна зупинити. Коли вони усвідомлюють силу з мого боку – відступають і починають мене оберегати. Пожежники, санстанція, податкова – в нашу компанію 10 років ніхто з них не ходить із перевітками. Так що я живу в Європі. Бо знаю законодавство, а воно в нас європейське. Проблема більшості в тому, що вони нічого не знають і знати не хочуть.

Підприємці, які працюють у рамках нашої громадської організації, знають, що перевірку мають робити за протоколом. Що 99 відсотків ревізій у нас, за формальними ознаками, незаконні. Людей, які розуміють це, чиновники бояться.

У сусідньому місті в нас уже два роки зносять ринок. Ми поставили намети, повісили плакати. Стоять люди в футболках, на яких спереду написано "Влада – це я", а ззаду: "Чиновник – мій найманий працівник". -Адміністрація ринку подала на нас до суду як на господарюючий суб'єкт, хоча ми заявили мітинг як громадська організація. Підкуплений суд уваги на це не звернув і зобов'язав нас прибрати намети. Та ми просто замінили організацію, і від неї заявили іще один мітинг – такий самий, в тому ж місці. Треба буде – завтра буде третій мітинг, п'ятий, двадцятий. І не має значення, проплачений суд чи ні. Коли люди свідомі й не бояться, все можна зупинити.

Для цього людей треба об'єднати. Як вам це вдається?

– Якщо є хоча б одна активна людина, до якої можна приєднатися, – обов'язково буде друга і третя. До нас поприєднувалися не лише підприємці, а й діти війни, чорно-бильці, афганці. Жінки, які воюють за не-виплачену роками зарплату. Вони вражають: вісім років по судах ходять. Одне слово, усі, хто не дає ставити себе на коліна.

А почалося все з того, що 1998-го я припинила сплачувати внески до Пенсійного фонду – хоч тоді це було всього 1–2 відсотки прибутку. Прийшла у фонд і кажу: не платитиму. Спочатку вони говорили, що я не маю на це права, потім хотіли домовитися, щоб не

розповідала про це іншим підприємцям. Я їм цього не пообіцяла. На мою компанію почали наїжджати, проводили перевірки, надсилали сповіщення про штрафи. Ми пішли в суди, все це повигравали-попрогравали, але мене лишили в спокої. 2004-го змушували платити в Пенсійний фонд уже 32 відсотки за найманих працівників, а 2010-го – за кожного підприємця. Вони нас просто додушили, перевірили з тими 1–2 відсотками, чи підприємці можуть здавати позиції. У випадку з 32 відсотками я також розібралася, що можна не платити. Тоді зі мною це право відстояли близько двох десятків людей. Ми півтора року ходили до суду, і знову нас залишили в спокої. А тепер я майже всій Україні допомагаю відстоювати своє право не платити. Ми вже знаємо, як діятимемо з недержавним Пенсійним -фондом. Бо -справа не в тому, що ми не хочемо давати гроші, а в тому, що платимо єдиний соціальний внесок у недержавний фонд. Він називається "Пенсійний фонд", без "України". Це – не орган державної влади, а -просто -орган.

Тобто?

– Є державний орган Пенсійний фонд України, і окремо Пенсійний фонд. 2003-го прем'єр-міністр -Віктор Янукович видав розпорядження: -право-наступником Пенсійного фонду України є Пенсійний фонд. Вони функціонують паралельно, як сіамські близнюки. І цей Пенсійний фонд не контролює ані податкова – бо він не юридична особа, ані -Контрольно--ревізійне управління – бо держава не має до цього Фонду стосунку. З Пенсійного фонду ми й отримуємо пенсії. А з державного Пенсійного фонду – прокурори, міліціонери, держслужбовці. Роби, що хочеш! Таке враження, що через Пенсійний фонд із бюджету відмивають дуже серйозні гроші. -Заяву про злочин на ім'я Януковича за створення -цього сіамського близнюка ми вже зареєстрували. Бо якщо платитимемо в цей Фонд, завтра може бути, як п'ять років тому в Туркменістані: "Вибачте, пенсій немає, хай вас годують ваші діти".

Наступний крок – піти у владу? Не розглядали таку можливість?

– А я ходжу. 2006--го ходила на вибори міського голови, де набрала, здається, 7 відсотків. 2010--го – не схотіла. Тоді можна було балотуватися лише за партійним списком. Всі політичні сили на Луганщині взяла під себе Партія регіонів. А зараз не можу, бо мені вирок виносять. П'ять років "тримають" на мене кримінальну справу, наче жуйку жують. Проковтнути не хочуть, а виплюнути не можуть.

Це була забудова прибудинкової -території. У жителів міста вкрали -трохи землі під торговельно-розважальний центр – забудовникам не вистачало місця, тож вони відщипнули від прибудинкової території. Люди звернулися до нас. А я маю будівельну освіту з червоним дипломом і знаю, що це протизаконна дія. Ми ходили по судах, примушували забудовників зупинитися. Не спрацювало. Тоді я стала під краном і не дала їм працювати. Простояла 3 години. Міліція не знала, що робити. Тоді хтось ззаду заліз на будову й обприскав мене з газового балончика. Мене відвезли в лікарню. -Справу розглядав -Сіверськодонецький суд, дев'ять суддів зрештою самовідвелися. Тепер у сусідньому місті розглядають.

Але те, що в цих виборах особисто я -взяти участі не зможу, на сьогодні не проблема –

в команді є люди, яких можу відправити замість себе. Натомість за час цього процесу ми добре розібралися, як у судах усе хрестиком шийуть. Тепер розповідаємо людям у подібних ситуаціях, як захищатися. Ось зараз поїду в Бобринці – там у одного фермера полем їздив джип. Він його зупинив, і звідти вийшли шестеро людей зі зброєю. Побили фермера, а в підсумку – в когось із них виявився -пальчик зламаный. На фермера завели штучну кримінальну справу. Я підкажу, що робити – у нас є шаблони документів. За ці п'ять років ми з півсотні заяв написали про злочини, в яких сфальшували все до крапочок.

Яка у вас мотивація? Вам цікаво це все?

– Нецікаво. Просто відповідально. Ще 12 років тому я, перечитуючи українське законодавство, зрозуміла: ці закони -можуть нас захищати. Один раз розібралася й зробила по закону, іще раз – виявилось, працює. Нам удалося домогтися закриття багатьох кримінальних справ, ми виграємо в Європейському суді з прав людини.

От, наприклад, чоловік мив на роботі якісь цистерни й від цього отримав рак крові. Визнати це за виробничу травму йому відмовлялись. Він бився--бився, 80 відсотків здоров'я втратив, усі рівні суду в Україні пройшов. Тоді прийшов до нас. Ми допомогли йому зі зверненням до Європейського суду, і там винесли рішення на його користь. Щоправда, замість 100 тисяч гривень моральної шкоди, які він вимагав, Україна виплатила лише, здається, 26.

Від президента Януковича, вищих чиновників якась відповідь на ваші заяви була?

– Результат – це не обов'язково відповідь. Це коли тебе не чіпають.

Ольга Богачевська, Антон Семиженко, фото - Сергій Старостенко [Журнал "Країна"](#)

Римма БІЛОЦЕРКІВСЬКА, 49 років. Народилася в селі Новочервоне Троїцького району Луганської області. Закінчила Дніпропетровський хіміко-технологічний інститут за спеціальністю "інженер--механік" та Київський міжнародний -університет за спеціальністю "-право-знавство". Працювала в проектно--конструкторському бюро -тресту "Сіверськодонецькімбуд". - Після народження дитини пере-йшла вихователем у дитсадок. -Чоловік Віктор працював на заводі "Азот". Коли обидва підприємства зупинилися, подружжя вирішило започаткувати власний бізнес. Із 1996 року Римма Білоцерківська – підприємець. Із родиною займаються виробництвом -меблів. 2006-го створила громадську організацію "Правовий простір", що надає юридичну підтримку малому та середньому бізнесу. Заміжня, має двох синів – 27-річного Дмитра та Кирила, 20 років